

A szerkesztő jegyzete

Szabó Péter, mint e folyóirat kiadója és a szerkesztőbizottság elnöke – miután megköszönte az eddigi szerkesztőbizottsági tagok szakmai közreműködését –, új szerkesztőbizottság létrehozásáról döntött. Ez természetesen nem érinti a lap struktúráját vagy a tartalmi koncepcióját, de mindenképpen figyelemre méltó az a szándék, hogy az új tagok által szélesebb kitekintésre nyíljon lehetőség a neveléstörténet-kutatás eredményei feltárásában, bemutatásában, és segítsék a folyóirat szerzői köre bővítését olyan új személyekkel, akik publikációs munkássága az utóbbi években, évtizedben tette őket ismertté a szakmai-tudományos térben.

* * *

E lapszám tíz tanulmányt tartalmaz, olyanokat, amelyekből néhány korábbi nemzetközi neveléstörténeti konferenciákon hangzott el, mások pedig az aktuális évfordulók és/vagy kutatások írásos megjelenítései.

Az I. világháborús időszak tanító-sorsai kevésbé kutatott területe a neveléstörténetnek. Tóth Dorina Anna tanulmánya általánosításra is alkalmas: a tanítók hogyan élték meg a tanulóiktól, a családtól való távollétet. Feldolgozása mintaértékű.

A következő négy tanulmány konferencia-előadásként hangzott el. Zita Veit az irodalmi fordítások, mint kulturális termékek elemzéséről írt, Kovács Krisztina az életreform-mozgalomnak az iskola-egészségügyre történt hatását vizsgálta, Edvard Protner azt mutatja be, hogy a herbarti tanok hogyan és milyen mértékben hatottak Szlovénia pedagógiájára, és ezek hogyan jelentek meg a népiskolai tankönyvekben, Ugrai János arról értekezett, hogy a protestáns peregrináció révén a felvilágosodás pedagógiája hogyan hatott Magyarországon északkeleti térségében.

A Nemzeti Alaptantervben jelentős helyet kapott a néprajzi ismerettartalom. Gécziné Laskai Judit ennek a tantervben történt megjelenését vizsgálta. Horváth H. Attila interdiszciplináris témája különleges elemzésre adott lehetőséget: a környezet, a család hogyan befolyásolta két neves labdarúgó sportkarrierjét. Füle Sándor a cserkészmozgalom története áttekintését írta meg, amelyben néhány új vizsgálati szempontra is felhívta a figyelmet. A több éven át tanárként is működött Szabó Magda regényei pedagógiai szempontból számos elemzésre adnak lehetőséget. Paksi László írásában az ezekben megnyilvánuló református nevelés gyakorlatát mutatja be. Pornói Imre tanulmánya szintén az I. világháború időszakába vezeti az olvasót: arról ír, hogy a békeszerződésekben meghatározott, az oktatás területére vonatkozó előírásokat hogyan szabotálták el az utódállamok.

Molnár Károly írásában két – rövid ideig működött, de nagy hatású – miniszterünk (Teleki Géza, Keresztury Dezső) munkásságát mutatja be, egyben azokat a párhuzamokat és a különbségeket, amelyek korjelzői a lehetőségeiknek és a

küzdemeiknek is a politikai térben. Szabó Róbert a turizmus főiskolai oktatásáról írt szintén interdiszciplináris megközelítésben.

A Németh András tiszteletére készült tanulmánykötetet Baska Gabriella és Hegedűs Judit szerkesztették. A recenzens (Balog Beáta) széles körű áttekintést ad a számos témát körüljáró tanulmányokról, amelyekben a közös ismérv az, hogy a Németh András köré szerveződött kutatók és kutatójelöltek releváns bázisból építkeztek. Külön figyelemre méltóak Mészáros István professzor sorai, amelyekkel az utódprofesszort köszöntötte.

Somfai Balázs a legutóbbi, a hazai levéltárakat bemutató kötetet ismerteti, úgy, hogy ez – kitekintésével, szempontjaival – minta lehet a hasonló kiadványokról szóló recenziók elkészítéséhez.

A Donáth Péter szerkesztette tanulmánykötetet, amely több témakört ölel fel, Dúzs Miklós ismerteti igen körültekintő szakmai megközelítéssel. Ez (is) egyike azoknak a recenzióknak, amelyekből az olvasók, a tanulmányokban elmélyedni kívánók célzottan kaphatnak információkat arról, miért érdemes belelapozni e kötetbe és ezeket (esetleg) hasznosítani a saját munkájukban.